

חזון העצמות היבשות

תקוה • תקומה
מסירות נפש

הפטרת שבת חול המועד פסח

הייתה עלי יד השם, ויוצאני ברוח השם, ויניחני בתוך הבקעה, והיא מלאה עצמות. והעבירני עליהם סביב סביב, והנה רבות מאד על פני הבקעה והנה יבשות מאד. ויאמר אלי - בן אדם, התחיינה העצמות האלה? ואמר: השם אלוקים, אתה ידעת. ויאמר אלי, הנבא על העצמות האלה ואמרתי עליהם: העצמות היבשות - שמעו דבר השם! כה אמר השם אלוקים לעצמות האלה: הנה אני מביא בכם רוח וחיותם. ונתתי עליכם גידים והעלתי עליכם בשר, וקרמתי עליכם עור, ונתתי בכם רוח, וחיותם, וידעתם כי אני השם... ותקרבו עצמות עצם אל עצמו. וראיתי והנה עליהם גידים, ובשר עליהם, ויקרם עליהם עור מלמעלה...

ויאמר אלי: בן אדם! העצמות האלה כל בית ישראל המה. הנה אמרים: יבשו עצמותינו ואבדה תקוננו, נגזרנו לנו. לכן הנבא ואמרתי עליהם, כה אמר השם אלוקים, הנה אני פתח את קברותיכם... ונתתי רוחי בכם וחיותם, והנחתי אתכם על אדמתכם, וידעתם כי אני השם דברתי ועשיתי נאם השם

| יחזקאל לו |

מכל נבואות התקווה הללו, ששאבו את השראתן מפסוקי הסיום של תוכחת ספר ויקרא, בולט חזון העצמות היבשות של יחזקאל. עם הברית נגלה לנביא כבקעה מלאה עצמות מתים; אך הנה קרבו עצם אל עצמו וקרמו עור וגידים ורוח חיים קמה בהם, והבטחת האלוהים צלצלה באוזני הנביא: "והבאתי אתכם אל אדמת ישראל" (יחזקאל לו, יב). אין עוד כנבואה הזאת לתאר את תקומתו של עם ישראל מאפר הכבשנים באירופה. "יבשו עצמותינו ואבדה תקוננו", מצטט יחזקאל את אחיו הגולים (שם, יא), ומראה שגם לעצמות יבשות יש תוחלת, ושאת התקווה אין מאבדים.

| הרב יונתן זקס זצ"ל |

התחיינה העצמות האלה?

הרב משה שיינפלד שליט"א

הגלות הארוכה הגיעה אל קיצה -- ים סוף נקרע, בני ישראל עברו בתוך הים - ביבשה, והמצרים ירדו למצולות.

המטרה העיקרית של נסי מצרים הייתה לחזק בתודעתם של בני ישראל את האמונה הח ושיית בבורא עולם הכל יכול.

מדי יום בבוקר ובערב, בסמוך לתפילת שמונה עשרה, מזכירים אנו את נס קריעת ים סוף, וזאת כדי להזכיר לאדם בטרם יגש אל הבורא בתפילה, שבורא עולם מנהל את העולם בכל רגע נתון, ואפילו חרב חדה מונחת על צווארו, אל יתייאש מן הרחמים. דבר זה נכון בכל תחום מתחומי החיים - שכל ובינה, רפואה, שלום, פרנסה, בניית ירושלים ועוד. בורא עולם מחדש בטובו בכל יום תמיד מעשה בראשית, ואם יזכה אדם - יראה את ישועת השם כהרף עין ויזכה ל"נס קריעת ים סוף" פרטי משלו. אל להם לבני ישראל להתייאש מן הגאולה, ואל לו לאדם הפרטי להתייאש מן הישועה.

אחד הפרקים המפורסמים בספר יחזקאל, הוא פרק ל"ז, העוסק בחזון העצמות היבשות, וכך אומר יחזקאל: "הייתה עלי יד השם, ויוצאני ברוח השם, ויניחני בתוך הבקעה, והיא מלאה עצמות. והעבירני עליהם סביב סביב, והנה רבות מאד על פני הבקעה והנה יבשות מאד. ויאמר אלי - בן אדם, התחיינה העצמות האלה? ואמר: השם אלוקים, אתה ידעת. ויאמר אלי, הנבא על העצמות האלה ואמרתי עליהם: העצמות היבשות - שמעו דבר השם! כה אמר השם אלוקים לעצמות האלה: הנה אני מביא בכם רוח וחיותם. ונתתי עליכם גידים והעלתי עליכם בשר, וקרמתי עליכם עור, ונתתי בכם רוח, וחיותם, וידעתם כי אני השם... ותקרבו עצמות עצם אל עצמו. וראיתי והנה עליהם גידים, ובשר עליהם, ויקרם עליהם עור מלמעלה..."

ויאמר אלי: בן אדם! העצמות האלה כל בית ישראל המה. הנה אמרים: יבשו עצמותינו ואבדה תקוננו, נגזרנו לנו. לכן הנבא ואמרתי עליהם, כה אמר השם אלוקים, הנה אני פתח את קברותיכם... ונתתי רוחי בכם וחיותם, והנחתי אתכם על אדמתכם, וידעתם כי אני השם דברתי ועשיתי נאם השם" (יחזקאל לו).

עם ישראל עדיין נמצא בגלות ארוכה וקשה. לא פעם מנקרת במוחנו השאלה: "התחיינה העצמות האלה?" האם יבוא יום ונגאל? והתשובה שאמורה להנחות אותנו היא תשובת הבורא ליחזקאל: "ונתתי רוחי בכם וחיותם, והנחתי אתכם על אדמתכם על אדמתכם".

"המושג 'עצמות יבשות', מסמל כל תקווה נכזבת על התחדשות ורעננות החיים. כל מה שנראה בתחילה כמנוף לתקומה של התחדשות, כטל של רעננות, וכמקור של חיים חדשים, מתגלה לבסוף כעצמות יבשות" (רש"ר הירש, "במעגלי השנה").

הנביא מתאר, שהעצמות היבשות היו "רבות מאוד על פני הבקעה". עם ישראל מפוזר על פני כל הארץ, אולם הנבואה היא: "ותקרבו עצמות עצם על עצמו", העצמות יתאחדו שוב לשלמות אחת. פעמים רבות מוצאים אנו את עצמנו בתחושה של "יבשו עצמותינו ואבדה תקוננו". אולם יציאת מצרים מלמדת אותנו לעורר תקווה חדשה. יציאת מצרים מלמדת אותנו, שאלוקים נמצא מעל לכוחות הטבע. הצלתם של בני ישראל במצב נואש כפי שהיו על שפת ים סוף, יש בה משום גורם מכריע לגבי כל אשר יקרה אותם בעתיד.

יציאת מצרים היא לא רק עובדה היסטורית המהווה את היסוד לתולדות ישראל, אלא היא נושאת בכל רגע את ההווה שלנו, והיא יסוד כל שאיפותנו בעתיד. בכל יום ויום אנו יוצאים מחדש ממצרים. כשאלוקים ניסה את אברהם בניסיון עקידת יצחק, אברהם השכים בבוקר והוא ביקע עצים עבור העקידה - "ויבקע עצי עלה, ויקם וילך אל המקום אשר אמר לו האלקים" (בראשית כב, ג). המדרש (מכילתא) על פסוק זה כותב - "רבי בנאי אומר, בשביל אברהם אני קורע להם הים. שנאמר: "ויבקע עצי עולה", ונאמר כאן "ויבקעו המים".

אברהם הלך בתמימות עם הבורא, והוא לא שאל שאלות על ציוויו. בסופו של דבר, הורה לו הבורא: "אל תשלח ידך אל הנער, ואל תעש לו מאומה". הבורא ניסה את אברהם, והוא ראה שליבו שלם. כשהלב שלם, לא תמיד צריך מעשים שיוכיחו זאת. גם כשבני ישראל היו על שפת הים, אמר משה: "השם ילחם לכם ואתם תחרשון" (שמות יד, יד), אלוקים עושה לכם הכל מאהבה, אל תעשו כלום... אם אנחנו נבקע את השלשלאות הנועלות את נשמתנו, בורא עולם יבקע את חומות הגלות, ונזכה לגאולה.

כן, העצמות היבשות יתעוררו לחיים.

שבת
חול המועד
פסח תשפ"ד

תחיית המתים, לשעה!

הגאון רבי משה יצחק דרשן זצוק"ל
המגייד מקלם

באחד הימים יצא כרוז בשמים המבשר ואומר: 'כל הנשמות שבעולם האמת שגרו בעיירה פלונית, בדקו את מעשיהן ונמצאו זכאיות. שכר מיוחד ינתן להן: שעה אחת של חיים בעולם הזה! יקומו לתחייה לשעה אחת ואחר כך ישובו אל העפר!' השעה היעודה היתה עשר בבוקר. זמן מה קודם לכן, רעש והמולה בשמים! מכל עבר מתאספות הנשמות של יוצאי אותה עיירה, כל אחת מהמדור המיוחד שבו שהתה עד עתה, וכולן נקבצו אל מקום בית הדין של מעלה, והתכוננו לקבלת השכר האמור.

ובינתיים, כאן למטה, תושבי העיירה שעודם חיים בארץ, לא ידעו דבר וחצי דבר מכל זה. השעון הורה על עשר בבוקר, ולפתע אזניהם של בני העיירה נחרדו מן השאון. הם שמעו רעש מוזר, גובר והולך... 'מה קורה כאן?' נתקפו פחד ובהלה.

עד מהרה עשתה לה השמועה כנפים. בית הקברות אשר בקצה העיירה הומה אדם!!!

מרחוק כבר נגלה לעיניהם המחזה מרטיט הלב. בית הקברות צבוע כולו בלבן! המתים קמו מקבריהם לבושים בתכריכים לבנים! לא פחות ולא יותר.

שאגה אדירה פילחה את האויר: 'סבא! סבא!' היה זה קולו של שמואל המוזג, שזיחה בין המתים המהלכים את סבו, שהיה בעל בית המזיגה עד לפני ארבעים שנה. מהעבר השני נישא בהתרגשות קולו של דוד החייט: 'הנה, אבא היקר, אותו ליוותי למנוחות אך לפני חודש, מה הוא עושה כאן?' אט אט כולם התקרבו וגילו לתדהמתם הרבה את כל מכריהם וכל קרוביהם משכבר הימים. 'תחיית המתים!' קרא אחד הנאספים בגיל, 'המשיח הגיע!' 'מי היה מאמין שנזכה להגיע לרגע הזה!' קרא שמעון הבלן, שעה שעשה את דרכו לעבר יקיריו. 'סוף כל סוף, נזכה להתאחד עם קרובינו שהלכו לעולמם.'

אלא שלא הכל התקדם כפי התכניות. בעוד שבני האדם החיים שואגים

בהתרגשות, ואצים רצים לתת 'שלום עליכם' למכריהם – אצל המתים היתה מגמה של התעלמות, משל אינם מכירים את קרוביהם שעדיין חיים עלי אדמות. דממה מעיקה השתררה בבית העלמין. 'מה פשרה של ההתעלמות?!' תמהו כולם.

תמיהתם נותרה באויר. המתים שזה עתה קמו לתחיה, כבר לא עמדו שם. הם פתחו בריצת טירוף אל עבר העיירה. לקח לאנשי העיירה כמה רגעים לעכל את מה שקורה, וכבר מיהרו לדלוק אחריהם בנסיון נואש להשיגם.

אחד מאנשי העיירה הצליח במרוצתו להשיג את קרובו הנפטר, ושאל אותו לפשר הריצה.

השיב לו קרוב המשפחה, תוך כדי מנוסה: 'עדיין לא הגיעה עת תחיית המתים. בשמיים חננו אותנו בשעה אחת בלבד. עלינו לנצל את הזמן!! נותרו לנו בסך הכל רק מעט יותר מחמישים דקות, אנו רצים כעת מהר אל בית הכנסת הקרוב, לחטוף ולחטוף!! וכי יש בידינו זמן מיותר לנשק נכדים?!!'

'הנה בית המדרש!' נשמעה הקריאה על ידי אחד המתים המהלכים. כל הנפטרים רצו לשם כל עוד נפשם בם, וגדשו אותם עד אפס מקום. השעה כבר עשר ועשר דקות – – –

המחזה היה נורא. אנשים גדשו כל פינה בבית המדרש. חלקם עמדו על החלונות. הכל עטה לבן, הוד של תורה ושל תפילה אפף את בית המדרש, בוקע רקיעים ויורד תהומות כל הארונות התרוקנו לחלוטין מתכולתם. לא נותרו ולו ספר אחד שלא בא לידי שימוש. האחד נטל לידי חומש, השני משניות, השלישי נ"ך, הרביעי התנדנד ליד ספר מוסר, המאחרים חטפו את התהילים, והמאחרים יותר תפסו בידיהם את הסיפורים... אף אחד לא חיפש מקום מרווח לשבת. דבר לא עניין אותם מלבד שיהיה ספר קודש ביד. לחטוף, לחטוף ו- - - לחטוף! השעה כבר רבע לאחת עשרה – – –

הדקות מנוצלות עד תום. דקה חולפת לה ועוד דקה. השעון מתקתק, ועמו קרב ובא לסיומו פרק הזמן שניתן למתים. רפיון קל הורגש בהיכל בית הכנסת. קול הלימוד נשמע למרחוק, אבל לא באותה עוצמה

כמקודם. אחד מהמתים נתן לבו לשעון המתקתק, ובדפיקה מהירה על בימת בית הכנסת השתיק את כולם לרגע קט. הוא ניצל את השתיקה שהשתררה, כדי לזעוק – השעה כבר עשר דקות לפני אחת עשרה! – – –

וזה עבד! הקולות שבו והתגברו ביתר שאת וביתר עוז. הלב דופק, והמתח מרגיע שחקים. האם ניתן להוסיף על מה שכבר נוצל עד תום?! האם קיימת מציאות שבה אפשר לדחוס ולנצל יותר ממאה אחוז?! קול הלימוד והתפילה שרק הלך וגבר עם כל דקה שחלפה והלכה לה, הוכיח שתמיד ניתן לשאוף ליותר. הביטוי 'קולות וברקים' יכול אך בקושי לתאר את מה שנשמע מבית המדרש, באותה שעה 'קול השופר הולך וחזק!'

נותרו רק עשר שניות – תשע, שמונה, שבע...

הבכיות שנשמעו מעזרת הנשים, וקולות הלימוד מלמטה, היו נשמעים קולות שלא מעלמא הדין. 'ותבקע הארץ בקולם!!!' שלש, שתיים, אחת... השניה האחרונה דמתה לנצה, ו... כולם שבו למנוחות...

השעה נוצלה עד תום, המתים מילאו את נפשם באוצרות נצח של עשרות אלפי חלקיקי שניות מלאים וגדושים בתשובה, בתפלה, במצוות תלמוד תורה השקולה כנגד כל המצוות. הם שבו לעפרם מדושי עונג, למול עיניהם הפעורות של יקיריהם המרותקים למחזה בחוץ.

עם סיום התיאור הנורא הרעים המגייד מקלם בקולו: 'ומדוע שלא נחיה כך אנחנו? וכי בכך שאנו חיים יותר משעה אחת, האם יגרע חלקנו?! האם נגזר עלינו שזמננו ילך לריק, רק משום שיש לנו בשפע רב מן השעה היקרה הזו, כפול עשרים וארבע פעמים, בכל יום?! הבה ננצל את הזמן המועט לפנינו לתשובה ולמעשים טובים! עדיין לא מאוחר. אפשר עדיין להספיק!!'

נא לעורר רחמי שמים מרובים
לרפואת הבחור
אלהנן בן רבקה שיחי
בתוך שאר חולי ישראל

תקומה בדרך הנכונה

הרב עזריל טאובר זצ"ל

בתקופת השואה האיומה התגוררנו בפרשבורג שבמדינת צ'כוסלובקיה, אשר הייתה נתונה תחת מגפי הכובש הגרמני. כיוון שחזות פניהם של בני משפחתנו לא הסגירה את עובדת יהדותנו, הצלחנו במשך תקופה ארוכה לחיות בזהות לא יהודית. בהמשך נמלטנו לבודפשט שבהונגריה, שם המשכנו לחיות באותה זהות בדויה, עד אשר התגלה הדבר על ידי הגרמנים.

במהלך שנים קשות אלו, נולדו להורי ארבעה ילדים. שלושה בנים ובת אחת. שלושת הבנים זכו לגדול ולהקים משפחות בישראל, הבת נותרה באושוויץ.

ומעשה שהיה כך היה: כשנתפסה אמי לבסוף על ידי הגסטפו, הייתה בהריון עם ילדה זו, ונשלחה הישר לאושוויץ, אלא שרצתה ההשגחה העליונה, והיא הצליחה להימלט מהמקום, ולאחר המלחמה זכתה להתאחד עם בעלה וילדיה, ויחדיו להקים בית גדול לתורה ועבודת ד'. במהלך כל התקופה, כשילדה אמי ילד אחר ילד, גערו בה כל מכריה: "כיצד מעזה את להביא ילדים לתוך עולם כה אכזרי, הרי את יולדת אותם אל המוות הבטוח, אין להם כל סיכוי לחיות!". אך אמי ענתה לעומתם בביטחון: "כיהודים מאמינים בני מאמינים, מוטל עלינו לעשות את רצון ה' בכל מצב בלי חשבונות כלל!".

לימים, כששאלתי את אמי אם חשבה שתצליח לשרוד את אותה תקופה נוראה, ענתה לי אמא: "לא! ידעתי גם ידעתי כי לא טובים אנו מכל היהודים, ואם כולם נרצחים אין שום סיבה בעולם שאנו לא נרצח". "אם כן", הוספתי לשאול, "כיצד היית מסוגלת להתנהג כך? מהיכן שאבת כוחות נפש כה עצומים להביא ילדים לעולם, כשברור היה לכל שאת יולדת אותם הישר לתוך זרועותיו הפשוטות של מלאך המוות?".

אמי, שהייתה בעלת לשון שנונה כיאה לנכדתו של מרן ה'חתם סופר', לא היססה לרגע, ועל אתר השיבה לי בחריפות: "א'נאר ביסטו! מיר זענען יידען, מיר

גלויבען און תחית המתים, מיר פארלירען נישט קיין קינדער. אז מהאט א'קינד, האט מען אים אויף אייביג" – טפש שכמותך! יהודים אנו, מאמינים בתחיית המתים, איננו מאבדים אף ילד, ילד יהודי שנולד – נולד לתמיד! (כיון שיקום לתחיית המתים).

* יהודי מאמין מגדל את ילדיו לעולם הנצח, כשמעמידים דורות במטרה לקיימם לעולם של נצח, גדלים הם חזקים ואיתנים באמונת ה', דבוקים בבורא ובמצוותיו. בדיוק לכך התכוונו חז"ל באמרום: "וכשנגלה הקב"ה על הים הכיורוהו תחלה, שנאמר: זה אלי ואנוהו". מדוע הכירו ילדים אלו את הבורא יותר משאר היהודים? הרי כולם ראו את יד ה' במצרים, ואת עשרת המכות שבהן הראה את שליטתו בבריאה כולה, במה נשתנו ילדים אלו?

התשובה היא: ילדים אלו ינקו אמונה עוד בהיותם ברחם אמם. אמא שהביאה ילד לעולם מכוח אותה אמונה צרופה, בהכרח שהחדירה בו עוד מתחילת התהוותו את האמונה בבורא. כיון שהאמונה הייתה נטועה כה עמוק בלבם, ממילא היו הם הראשונים לגלות את הקדוש ברוך הוא.

מילה נכונה, השפעה לדורות!

הרב אליעזר טורק שליט"א

מעשה נפלא, ששמעתי מהגאון רבי צבי אליאך שליט"א, ת"ח מופלג בירושלים ומראשי מפעל ההצלה הגדול 'לב לאחים', מעשה שלו היה עד בשנות עלומיו.

רבי צבי למד בצעירותו בישיבה הקטנה המפורסמת 'תפארת צבי'. בחור בשם חיים למד איתו בישיבה. מצב העניות בבית הוריו של חיים והעובדה שלא נודע כת"ח גרמו לכך שאימו הגיעה למסקנה, שעדיף שבנה יעבוד ויסייע בנטל הפרנסה. האם יצאה לכיוון הישיבה, להודיע לבנה על החלטתה. בדרך, פגשה ברבנית שפירא ע"ה, אשת הגאון ר' שמחה זיסל שפירא. כשהתעניינה הרבנית, מה מעשיה ולהיכן היא הולכת, סיפרה האם כי היא כעת בדרך להוציא את בנה מהישיבה.

הרבנית, שידעה היטב, מהו ערכו של בן תורה, ומה עתיד לצאת מבחור ישיבה, נחרדה לשמוע על התוכנית. במשך שעה ארוכה ניסתה לדבר על ליבה בדברי שיכנוע ותחנונים, שתחזור בה. היא דיברה על ליבה עד כמה אסור להתיימשך מעתידו של כל בן תורה בכל מצב שהוא.

וכן עצם השהיה בישיבה מהווה את הערובה היחידה שישאר יהודי ירא שמים המקיים תורה ומצוות כהלכתו, דבר שסיכוייו פחותים אם חלילה ייטוש את עולם התורה. הדברים היוצאים מן הלב נגעו לליבה של האם, והיא חזרה בה מן העניין.

חיים נשאר בישיבה. כעבור תקופה קצרה חלה תפנית מופלאה במצב שקידתו. חשקו ומרצו להגות בתורה גברו עשרת מונים. לאחר חודשים ספורים נמנה חיים בין הבחורים הטובים והמשקיעים של הישיבה.

רבי צבי ציין באוזניו, כי מרוב שקידה של שעות על גבי שעות, צבע הספסל עליו ישב חיים נדבק למכנסיו... כעבור שלוש שנות לימוד בישיבת 'תפארת צבי', כאשר התעתד חיים לעבור לישיבת סלבודקה בבני ברק, כתב אודותיו ראש הישיבה דברי שבח מפליגים: "הבחור הנזכר נהיה למתמיד מפורסם, המפליא כל רואיו בשקדנותו המיוחדת, הוא יכול ללמוד חמש שעות ברציפות בעיון רב כשלא יודע ממה שנעשה סביבו, וקנה לו שם טוב בעיר ובישיבה, ויש לו ידיעה הגונה בג' מסכתות עם מפרשים ראשונים ואחרונים, ואי"ה יהיה למאור ולתפארת בישראל, גם במידותיו התרומיות העוברות כל גבול".

לאחר המשך עליה מתמדת בישיבת סלבודקה, שם את פעמיו לעבר ישיבת מיר, שם יצא שמעו הטוב כאחד מהאריות שבחבורה, כמתמיד עצום וכבקי ברוב מסכתות הש"ס, בהבנה ישרה ובהיקף רחב.

ראש הישיבה, מרן הגאון ר' אליעזר יהודה פינקל זצ"ל, בלהט אהבת התורה, שבערה בעצמותיו, אהב אהבה עזה את תלמידי החכמים הצעירים שהיו דבוקים ושקועים בכל ישותם בתורה. ביניהם חיבב במיוחד את הבחור החדש, הת"ח הצעיר, שבא זה עתה לישיבה, ושם את עינו עליו לגדלו, לטפחו ולרוממו.

יום אחד, הגיע לשיבה בחור משיקגו, נכדו של הגאון ר' אברהם שמואל פינקל זצ"ל (אחיו של ראש הישיבה). הבחור עשה רושם של בחור כשרוני ושאפתן, אך היה רחוק מההווי הישיבתי.

רבי אליעזר יהודה שניחן בעיניים חדות, זיהה בקרובו הצעיר משיקגו פוטנציאל מיוחד, ויכולת לגדול בתורה. הוא ביקש מהבחור חיים, שילמד עם אותו בחור בחברותא, וכך יקרין עליו מאישיותו המרוממת ומגדלתו ושקידתו בתורה.

בנוסף, ביקש ממנו, שילמד אותו את שפת לשון הקודש ואידיש, מכיוון שרוב תלמידי הישיבה היו בני הישוב הישן בירושלים. חיים השקיע את מיטב מרצו בקידום הבחור החדש. הלימוד המשותף לא הצטמצם לסדרי הישיבה הקבועים. הם למדו ללא הרף, בימים ובלילות, בימי שישי ושבת, בחוה"מ ובבין הזמנים.

מי היו שני הבחורים האלו? הבחור חיים הוא הגאון רבי חיים קמיל זצ"ל. שקדן עצום וגאון מופלא. במשך כחצי יובל השנים האחרונות לחייו שימש כראש ישיבת אופקים, כעמוד התורה ומקים עולה של תשובה בדרום. מספרים שרבו, ר' אליעזר יהודה, כינה אותו 'פאר הגידולים של ישיבת מיר', והתבטא, שכל יגיעתו בהקמת ישיבת מיר בארץ היתה כדאית ומשתלמת, ולו רק כדי להעמיד תלמיד מושלם כמותו!

הבחור שעלה משיקגו, הוא הגאון רבי נתן צבי פינקל זצ"ל, שמאז אותה תקופה היה כרוך אחרי ר' חיים קמיל עד סוף ימיו. הוא ראה בו את רבו המובהק בתורה, בהנהגה ובעיצה. כשהגיע לפירקו, נשא את נכדתו של רבי אליעזר יהודה, בת בנו של ראש הישיבה, הגאון רבי בנימין בינוש זצ"ל, ובפטירת חותנו, הוכתר על פי צוואתו לממלא מקומו בראשות ישיבת מיר.

בימי הנהגתו של ר' נתן צבי, התעצמה הישיבה ללא היכר. הוא הפך אותה למעצמת ענק של עולם התורה והישיבות כשאלפי אברכים ובני תורה גדלים בה וחוסים בצילה. הוא הנהיג בכוחות עילאיים את הישיבה מתוך יסורי גוף קשים ומרים ובמסירות נפש, במשך כשני עשורים. הבה נתבונן בגודל הזכות הנזקפת לאישה הצדקנית, הרבנית שפירא, ששכנעה את אימו של ר' חיים לא להוציא את בנה מהישיבה. ננסה לתאר

לעצמנו, כיצד היתה נראית ממלכת התורה של ישיבות מיר כיום ללא אותה שיחה? לעיתים, אין אנו מבינים, כי אנו עשויים או עלולים במעשה אחד להשפיע לדורות. ללא המעשה של פינחס, אין אנו יכולים לתאר ולשער, מה היה המצב של עם ישראל.

הסיפור טומן בחובו מוסר השכל עצום, ומלמד על כוח ההשפעה של אישה גדולה וצדקת, אשר על ידי שיחה אחת שקיימה, זכתה להיות הגורמת המרכזית לתקומה של ממלכת התורה המפוארת, ישיבת מיר המעטירה.

מתוך החושך מתגלה האור

הרב דוד ברורמן שליט"א

בנו של שמואל חברי, בחור ישיבה, איבד טעם בלימודו והחל לרעות בשדות זרים. רגע לפני התדרדרותו המוחלטת, לקחו אביו לראש ישיבה ידוע, המקדם בחורים מתמודדים, ראש הישיבה שוחח עמו ביחידות כשעה תמימה, ובסיומה אמר לאב: "צר לי, אך כעת לא אוכל לעזור לך, בנך לא מספיק התדרדר!"...

האב ההמום ניסה להבין: "וכי כבודו ממליץ שאמתין עד שחלילה ירד לתהום??" ראש הישיבה הסביר את דבריו: "בנך מדמיין שהרחוב הוא גן עדן של שושנים... הוא עדיין לא טעם את הגיהנום! מוחו ולבו להוטים למנעמיו הדמיוניים של הרחוב. הוא עוד לא נחשף לכאב והסבל שסובלים יושבי הקרנות. אצלי, יושבים בחורים מרוסקים שהגיעו לתחתית השפל. ודווקא מתחתית זו הם מבקשים להתרומם ולפתוח דף חדש. בנך ב"ה לא הגיע לשם, ולמרבה האבסורד זה מה שמונע ממני, על פי דרך הטבע, לסייע בעדו."

למשמע הדברים, פרץ שמואל בבכי מר, ובזעקה ותחינה לבוא עולם. תפילתו התקבלה בדרך פלאית, כמה ימים אח"כ נפגש בנו בחשיכת הליל עם אחד מיושבי הקרנות, הלה תיאר לו בשפה משלו ובצבעים קודרים ביותר את המצפה לו בחוץ. וזה הספיק. למרבה הפלא, דווקא

שיחה זו, היא שגרמה לו לחזור לחמימות בית המדרש.

מובא בשם מרנא הגר"א זי"ע, שביאר, כי הדיוטא התחתונה של הנפילה היא תחילת הקימה. כלומר, רק כאשר מגיעים לסוף החורבן מתחילה הגאולה, כי הרי הגאולה וההתרוממות מובטחות לישראל, אלא שכל עוד שאפשר לנפול יותר אין הבטחה לתחילת הקימה. ולכן רק אם "לא תוסף קום" כי נפלה כבר לדיוטא התחתונה - אזי "לא תוסף לנפול, אלא קום בתולת ישראל", והיינו כשהגיעו לשיא הפורענות, זהו גופא התנאי ל"קום בתלות ישראל", וכמבואר בדברי הגר"א, שסוף החורבן הוא תחילת הנחמה. ולכן כל עוד לא הגיעו לדיוטא התחתונה ולא הסתיימה הנפילה עדיין לא התחילה הקימה.

מרנא הגר"א זי"ע מבאר את הפסוק: "והיה זרעך כעפר הארץ" כתנאי לברכה של "ופרצת ימה וקדמה וצפונה ונגבה". כי רק לאחר שמגיעים לעפר הארץ, שייך לפרוץ למעלה, וכך ביאר הספורנו: "כי אמנם תשועת הקל העתידה תהיה אחר רוב שפלות ישראל ההווה היום בגלותם". או בלשונו של הכלי יקר המביא את דברי המדרש "אין התשועה באה לישראל כי אם בזמן שהם בתכלית השפלות".

אכן, ההשקפה לפיה שורש הגאולה צומח מתוך הגלות עצמה - גנוזה בסדר הבריאה, וכפי שמבאר רבי צדוק הכהן מלובלין בספרו "רסיסי לילה", שהעולם נברא תחילה בחושך ולאחריו מתגלה האור כדי ללמדנו שהאור מתגלה מתוך החושך הקדום לו.

הצטרפות לקבלת העלונים במייל

נא לשלוח מייל ל:

shch3910@gmail.com

המתפלל | הפרשה

גליונות נושא

מקורות | הכרת הטוב:

הר"י זקס זצ"ל - אש התורה | הר"מ שיינפלד שליט"א - הידברות | הגר"י דרשן זצוק"ל - דרשו | הר"ע טאובר זצ"ל - דרשו | הר"א טורק שליט"א - אוצרותיהם אמלא, דרשו | הר"ד ברורמן שליט"א - ערכים

